

Силабус
навчальної дисципліни
Усний переклад (англійська мова)
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач	Артем ПОЛУЛЯХОВ
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/polulyahov-artem-sergijovych/
Контактний тел.	+380956172371
E-mail викладача:	gattoukrainesony@gmail.com
Графік консультацій	середа, 15.00-16.00, Zoom

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
V – 4 / 120 год. VI – 4 / 120 год.	очна (денна)		V – 40 год. VI – 40 год.	V – 80 год. VI – 80 год.	V – залік VI – залік
	заочна (дистанційна)		V – 10 год. VI – 10 год.	V – 110 год. VI – 110 год.	

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська/англійська

Ключові слова: усний переклад, смисловий аналіз, синхронний переклад, послідовний переклад, перекладацький скоропис

Мета та предмет курсу: формування комплексного підходу до засвоєння теоретичних і практичних засад усного перекладу; розвиток умінь швидкого аналізу, розуміння та передавання усного мовлення іншою мовою в різних комунікативних ситуаціях; опанування технік послідовного та синхронного перекладу; формування навичок професійної поведінки перекладача, зокрема вміння працювати з аудиторією, дотримуватися етичних норм і забезпечувати точність, адекватність та стилістичну відповідність перекладу.

Компетентності та програмні результати навчання:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

СК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК 09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації

ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя

Зміст курсу:

Тема 1. Усний переклад як вид перекладацької діяльності.

Сутність, мета та завдання усного перекладу. Види усного перекладу. Відмінності між усним і письмовим перекладом. Професійні якості перекладача. Основи комунікативної компетентності.

Тема 2. Етапи процесу усного перекладу.

Аналіз вихідного висловлювання, осмислення, збереження та відтворення змісту. Психолінгвістичні механізми сприймання та відтворення. Роль пам'яті, уваги й антиципації.

Тема 3. Послідовний переклад.

Принципи та техніки послідовного перекладу. Використання скоропису. Позначення, символи, логічна структура конспекту. Відпрацювання навичок розуміння та відтворення великих відрізків мовлення.

Тема 4. Синхронний переклад.

Організація робочого процесу синхронного перекладача. Особливості сприйняття та мовлення в реальному часі. Робота з технічними засобами. Підготовка до конференційного перекладу.

Тема 5. Переклад діалогів і переговорів.

Особливості перекладу діалогічного мовлення. Етикет ділового спілкування. Робота з репліками, уточненнями, перебиваннями. Моделювання переговорних ситуацій.

Тема 6. Переклад виступів і доповідей.

Композиція публічного виступу. Робота з темпом, інтонацією, паузами. Точність і виразність передавання інформації. Практика перекладу промов і презентацій.

Тема 7. Культурні аспекти усного перекладу.

Еквівалентність у культурному контексті. Реалії, кліше, алюзії. Міжкультурні бар'єри в усному перекладі. Шляхи їх подолання.

Тема 8. Етичні норми усного перекладача.

Конфіденційність, нейтральність, відповідальність. Поведінка в стресових ситуаціях. Етика спілкування з клієнтом і аудиторією.

Тема 9. Практика роботи з автентичними матеріалами.

Переклад інтерв'ю, фрагментів новин, відео- та аудіоматеріалів. Відтворення стилю та інтонаційної динаміки мовця.

Тема 10. Професійний розвиток усного перекладача.

Підготовка до роботи в реальних умовах. Самоаналіз, робота над помилками, розвиток пам'яті та мовленнєвої швидкості. Сучасні тенденції в галузі усного перекладу.

Методи навчання: Поєднання традиційних і сучасних методів практичного навчання з використанням інтерактивних технологій: практичні заняття, рольові ігри, аудіо- та відеотренінги, перекладацькі вправи з таймінгом, опитування, ілюстрування, проблемна бесіда, тестування, метод ситуацій, дискусія, «мозковий штурм», моделювання реальних комунікативних ситуацій, робота в парах і малих групах, самостійна робота з аудіо- та відеоматеріалами.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Своєчасне виконання самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) відбуваються на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності згідно Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції і практичні заняття курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу потребує використання проектору, екрану, офісних програм.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і самостійної роботи.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності на практичних заняттях;

40 балів – контроль самостійної роботи.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	60	
Самостійна робота	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

1 = F (критично низький рівень)

2 = FX (незадовільно з можливістю перекладання)

3 = E (задовільно)

4 = D (задовільно+)

5 = C (добре)
6 = B (добре+)
7 = A (відмінно)

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 60$$

Де:

N_{практ} = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40)

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях (105 балів)

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 40$$

Де:

N_{сам} = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 40)

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу

20 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Черноватий Л.М. Теорія і практика перекладу (англійська мова) : підручник / Л.М. Черноватий. Вінниця : Нова Книга, 2013. 448 с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник / І.В. Корунець. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
3. Gile D. Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training. Amsterdam : John Benjamins, 2009. 283 p.
4. Pöchhacker F. Introducing Interpreting Studies. London : Routledge, 2016. 298 p.

Додаткові

1. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О.О. Селіванова. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
2. Jones R. Conference Interpreting Explained. Manchester : St. Jerome Publishing, 2002. 198 p.
3. Nolan J. Interpretation: Techniques and Exercises. Clevedon : Multilingual Matters, 2005. 316 p.
4. Oksana DUBROVA, Olena KONDRATIEVA, Artem POLULYAKHOV. Using modern online resources for the formation and improvement of speaking competence while reading in English language classes during distance learning // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянськ : БДПУ, 2024. Вип. 3. С. 323-333

5. Школа І. В., Богдан В. В., Полуляхов А. С. Теоретичні аспекти підготовки перекладачів у контексті сучасних освітніх викликів. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2025. – № 1. – С.228-235.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe> C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB
Електронна бібліотека “УКРАЇНКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.